Lauda somnului
1929

* BIOGRAFIE

Unde şi când m-am ivit în lumină nu ştiu,
din umbră mă ispitesc singur să cred
că lumea e o cântare.
Străin zâmbind, vrăjit suind,
în mijlocul ei mă-mplinesc cu mirare.
Câteodată spun vorbe cari nu mă cuprind,
câteodată iubesc lucruri cari nu-mi răspund.
De vânturi şi isprăvi visate îmi sunt ochii plini,
de umblat umblu ca fiecare:
când vinovat pe coperişele iadului,
când fără păcat pe muntele cu crini.
Închis în cercul aceleiaşi vetre
fac schimb de taine cu strămoşii,
norodul spălat de ape subt pietre.
Seara se-ntâmplă mulcom s-ascult
în mine cum se tot revarsă
poveştile sângelui uitat de mult.
Binecuvânt pânea şi luna.
Ziua trăiesc împrăştiat cu furtuna.

Cu cuvinte stinse în gură
am cântat şi mai cânt marea trecere,
somnul lumii, îngerii de ceară.
De pe-un umăr pe altul
tăcând îmi trec steaua ca o povară.

[1928]

* SOMN

Lauda somnului
1929

* BIOGRAFIE

Unde şi când m-am ivit în lumină nu ştiu,
din umbră mă ispitesc singur să cred
că lumea e o cântare.
Străin zâmbind, vrăjit suind,
în mijlocul ei mă-mplinesc cu mirare.
Câteodată spun vorbe cari nu mă cuprind,
câteodată iubesc lucruri cari nu-mi răspund.
De vânturi şi isprăvi visate îmi sunt ochii plini,
de umblat umblu ca fiecare:
când vinovat pe coperişele iadului,
când fără păcat pe muntele cu crini.
Închis în cercul aceleiaşi vetre
fac schimb de taine cu strămoşii,
norodul spălat de ape subt pietre.
Seara se-ntâmplă mulcom s-ascult
în mine cum se tot revarsă
poveştile sângelui uitat de mult.
Binecuvânt pânea şi luna.
Ziua trăiesc împrăştiat cu furtuna.

Cu cuvinte stinse în gură
am cântat şi mai cânt marea trecere,
somnul lumii, îngerii de ceară.
De pe-un umăr pe altul
tăcând îmi trec steaua ca o povară.

[1928]

* SOMN

Noapte întreagă. Dănţuiesc stele în iarbă.

Se retrag în pădure şi-n peşteri potecile,
gornicul nu mai vorbeşte.
Buhe sure s-aşază ca urne pe brazi.
În întunericul fără de martori
se liniştesc păsări, sânge, ţară
şi aventuri în cari veşnic recazi.
Dăinuie un suflet în adieri,
fără azi,
fără ieri.
Cu zvonuri surde prin arbori
se ridică veacuri fierbinţi.
În somn sângele meu ca un val
se trage din mine
înapoi în părinţi.

[1926]

* FUM CĂZUT

S-aude zbor scurt şi zadarnic
de gâşte peste pajişti reci.
Undeva un cântec se pătrunde
de chemări de veci.
Un fluier seacă, altul nu s-arată.
Aleluia,privirea mi se umple de păsări şi vânt,
vieţii nu i-am rămas dator nici un gând,
dar i-am rămas dator viaţa toată.
Cu mişcări oprite ades
văd bolţi prăbuşite în apă.
Din frunzele satului ies
ca dintr-o biblică şatră.
Aleluia, astăzi ca niciodată
sunt fratele obosit
al cerului de jos
şi-al fumului căzut din vatră.

[1925]

* PARADIS ÎN DESTRĂMARE

Portarul înaripat mai ţine întins
un cotor de spadă fără de flăcări.
Nu se luptă cu nimeni,
dar se simte învins.
Pretutindeni pe pajişti şi pe ogor
serafimi cu părul nins
însetează după adevăr,
dar apele din fântâni
refuză găleţile lor.
Arând fără îndemn
cu pluguri de lemn,
arhangheli se plâng
de greutatea aripelor.
Trece printre sori vecini
porumbelul sfântului duh,
cu pliscul stinge cele din urmă lumini.
Noaptea îngerii goi
zgribulind se culcă în fân:
vai mie, vai ţie,
păianjeni mulţi au umplut apa vie,
odată vor putrezi şi îngerii sub glie,
ţărâna va seca poveştile
din trupul trist.

[1926]

* PASĂREA SFÂNTĂ

Întruchipată în aur de sculptarul C. Brâncusi

În vântul de nimeni stârnit
hieratic Orionul te binecuvântă,
lăcrimându-şi deasupra ta
geometria înaltă şi sfântă.

Ai trăit cândva în funduri de mare
şi focul solar 1-ai ocolit pe de-aproape.
În păduri plutitoare-ai strigat
prelung deasupra întâielor ape.

Pasăre eşti? Sau un clopot prin lume purtat?
Făptură ţi-am zice, potir fără toarte,
cântec de aur rotind
peste spaima noastră de enigme moarte.

Dăinuind în tenebre ca în poveşti
cu fluier părelnic de vânt
cânţi celor ce somnul şi-1 beau
din macii negri de subt pământ.

Fosfor cojit de pe vechi oseminte
ne pare lumina din ochii tăi verzi.
Ascultând revelaţii fără cuvinte
subt iarba cerului zborul ţi-1 pierzi.

Din văzduhul boltitelor tale amiezi
ghiceşti în adâncuri toate misterele.
Înalţă-te fără sfârşit,
dar să nu ne descoperi niciodată ce vezi.

[1926]

* ECHINOCTIU

Semne verzi subt şovăiri solare
ieşi, soră, să vezi pe ogor.
Popi negri vestind sub pământuri soarele
cu fluiere greierii umblă
până-n pragul sicrielor
şi-acolo mor.

Pe-aici, afară de oraş, şi ieri am fost
să iscodim învierile în faţa porţilor.
Îndrăzneşte, soră, ah, soră, să nu suspini.
Într-o singură zi mugurii şi iarba au crescut
repede ca unghiile şi părul morţilor.
Făpturi care-aţi fost, unde vă ţineţi?
Nu le călca, soră, luminile - dediţeii vineţi.
[1925]

* ÎN MUNŢI

Lângă schit miezul nopţii găseşte
făpturi adormite-n picioare. Duhul muşchiului umed
umblă prin văgăuni.
Din răsărit vin fluturi cât buhele
să-şi caute în focuri cenuşa.
La rădăcinile brazilor, lângă blestemul cucutelor
ciobanul pune pământ
peste mieii ucişi de puterile codrului.
Peste muche trecând
fetele stânilor - îşi freacă de lună umerii goi,
aventura lor se pătrunde suprafirească
de pulberea luminos stârnită din disc ca un roi.
Cai galbeni şi-adună sarea vieţii din ierburi.
Mocnind subt copaci Dumnezeu se face
mai mic să aibă loc ciupercile roşii
să crească subt spatele lui.
În sângele oilor noaptea pădurii e vis lung şi greu.
Pe patru vânturi adânci pătrunde somnul în fagi bătrâni.
Subt scut de stânci, undeva
un bălaur cu ochii întorşi spre steaua polară
visează lapte albastru furat din stâni.

[1926]

* ORAŞ VECHI

Noapte. Urnirea orelor
se-mplineşte fără îndemn.
Taci - arătătoare se-opresc
suspinând pe ultimul semn.

Subt porţi fiinţele somnului
intră - câni roşii şi griji.
Pe uliţi - subţire şi-naltă
ploaia umblă pe cataligi.

Vânt vechi şi lung între ziduri
mai scutură luturi şi fier.
Mari semeni de altădată
O clipă s-arată şi pier.

Turn negru stă în picioare
şi-şi numără anii învins.
Taci, că sfântul de piatră
aureola în noapte şi-a stins.

[1927]

* PEISAJ TRANSCENDENT

Cocoşi apocaliptici tot strigă,
tot strigă din sate româneşti.
Fântânile nopţii
deschid ochii şi-ascultă
întunecatele veşti.
Păsări ca nişte îngeri de apă
marea pe ţărmuri aduce.
Pe mal - cu tămâie în păr
Isus sângerează lăuntric
din cele şapte cuvinte
de pe cruce.

Din păduri de somn
şi alte negre locuri
dobitoace crescute-n furtuni
ies furişate să bea
apă moartă din scocuri.
Arde cu păreri de valuri
pământul îmbrăcat în grâu.
Aripi cu sunet de legendă
s-abat înspăimântate peste râu.

Vântul a dat în pădure
să rupă crengi şi coarne de cerbi.
Clopote sau poate sicriile
cântă subt iarbă cu miile.
[1925]

* ASFINŢIT

Peste-aceleaşi arătări şi-aceleaşi case
clopot de sear-aud. Şi stau în cruce
cu o zi sub cer pierdută.
Prin ani subt poduri se depărtează
ce focuri vechi? ce nouă plută?

Printre ziduri ceasul umbrelor mă-ncearcă.
Se desface - care poartă?
Se deschide - care uşă?
Ies vârstele şi-mi pun pe cap
aureolă de cenuşă.

Întârziind subt vremi schimbate,
îmi taie drumul - care prieten?
Îmi taie pasul - ce vrăjmaş?
Ah, pasărea Foenix ca altădată
nu mai zboară peste oraş.

[1928]

* CAP APLECAT

Mă îndemn să fiu
şi o clipă mai sânt.
Undeva pe câmp
a murit fratele vânt.

Toamna sângerează
peste un mers bătrân.
Printre umbre prelungi
rostul mi-amân.

Spre nu ştiu ce sfârşit
un zbor s-a întins.
Cu pâlpâit de sfeşnic
un copac s-a stins.

În fântână mi-aplec
gând şi cuvânt.
Ceru-şi deschide
un ochi în pământ.

[1929]

* ELEGIE

Tremură aceeaşi apă şi frunză
la bătăile aceluiaşi ceas.
În ce tărâm şi-n ce somn te-ai oprit?
Cerească subt ce iarb-ai rămas?

Se revarsă în mine drumurile
toate pe cari ai umblat.

Oglinda-ţi mai păstrează chipul
şi după ce-ai plecat.

Fără gând, fără-ndemn, fără glas,
cu mâneca şterg ochiuri ude.
Un vecin prin zidul meu aude
răbdarea neagră a aceluiaşi pas.

[1929]

* NOAPTE EXTATICĂ

Adânc subt bătrânele
verzile zodii -
se trag zăvoarele,
se-nchid fântânile.

Aşază-ţi în cruce
gândul şi mânile.
Stele curgând
ne spală ţărânile.

[1929]

* DRUMURI

Cetate de veac, prăsilă de painjeni verzi
subt muşchi şi scocuri. -
Pe turn între semnele ceasului, gânditor
timpul stă. O vrabie umblă pe-arătător.

Subt bolţi de nicăiri nici un ecou.
Părul tău joacă în vântul
pe care 1-am întâlnit ieri în alt oraş
şi care ne-a ajuns din nou.

[1929]

* PERSPECTIVĂ

Noapte. Subt sfere, subt marile,
monadele dorm.
Lumi comprimate,
lacrimi fără de sunet în spaţiu,
monadele dorm.

Mişcarea lor - lauda somnului.
[1929]

* DRUMUL SFÂNTULUI

"Fetele au îndrăgit balaurul"

(Motiv de poveste)

Pe cal turnat în oţele
Sfântul Gheorghe caută semne
de drum - şi în vânt
se oglindeşte pe rând
în ape sfinte şi rele.

Când numai umbră,
când numai om,
binecuvântă pânea pe câmpuri,
binecuvântă vinul pe dealuri,
loveşte pinteni de pom.

Mai tare strânge frâul de fier.
Fâlfâie peste şapte hotare
sălbaticul cer.
Subt planete galbene şi fără de lege

se opreşte şi nu înţelege:
calul şi-a pierdut potcoava de trei ori,
în urma lui copaci rămân
cu cuiburi goale subţiori.

Duh vechi îi cântă
mulcom subt tâmplă,
şi-i schimbă-n legendă
tot ce se-ntâmplă.

Lângă fântâna secată de fulger
o fată îi iese în drum:
Sfântule, cum să ţi-o spun?
Sfântule, mai departe nu te duce,
că toate fecioarele
în sate şi pe livezi
te blestemă cu oase puse în cruce
să ţi se frângă suliţa în solzii verzi,
aureola - cerc de aur
în fântâna de balaur
să ţi-o pierzi.

Dar înalt ca de jertfă un fum
Sfântul Gheorghe porneşte iar.
La cumpăna apelor
bălaurul ascultă spre hotare deşarte
şi-şi lipeşte urechea de drum
s-audă şi mai departe.

Pe cal turnat în oţele
Sfântul Gheorghe caută semne
de drum şi în vânt
se oglindeşte pe rând
în ape sfinte şi rele.
[1925]

* PEISAJ TRECUT

Castelul e-acelaşi

în aer şi-n apă.
Trecutul pe poartă
copoii şi-i scapă.

Crini umblă pe-un drum
de căutări jucăuşe
parcă-şi duc în potire
viitoarea cenuşe.

Scăpat dintr-o stemă
tăiată în poartă,
un uliu tâlcuieşte
rotire de soartă.

Stuparul ceresc peste
ciuturi se-ndoaie,
în mierea fântânilor
barba şi-o-nmoaie.

Zăboveşte prin rostul
grădinilor pajul.
Un zbor de lăstun
iscăleşte peisajul.

[1926]

* PEISAJ TRECUT

Castelul e-acelaşi
în aer şi-n apă.
Trecutul pe poartă
copoii şi-i scapă.

Crini umblă pe-un drum
de căutări jucăuşe
parcă-şi duc în potire
viitoarea cenuşe.

Scăpat dintr-o stemă

tăiată în poartă,
un uliu tâlcuieşte
rotire de soartă.

Stuparul ceresc peste
ciuturi se-ndoaie,
în mierea fântânilor
barba şi-o-nmoaie.

Zăboveşte prin rostul
grădinilor pajul.
Un zbor de lăstun
iscăleşte peisajul.

[1926]

* TRISTEŢE METAFIZICĂ

lui Nichifor Crainic

În porturi deschise spre taina marilor ape
am cântat cu pescarii, umbre înalte pe maluri,
visând corăbii încărcate
de miracol străin.
Alături de lucrătorii încinşi în zale cănite
am ridicat poduri de oţel
peste râuri albe, peste zborul pasărei curate,
peste păduri adânci,
şi orice pod se arcuia
trecându-ne parcă pe un tărâm de legendă cu el.

Am zăbovit îndelung între stânci
lângă sfinţi bătrâni ca ghicitorile ţării,
şi-am aşteptat să se deschidă
o fereastră de scăpare
prin puternice spaţii de seară.
Cu toţi şi cu toate
m-am zvârcolit pe drumuri, pe ţărmuri,
între maşini şi-n biserici.
Lângă fântâni fără fund

mi-am deschis ochiul cunoaşterii.
M-am rugat cu muncitorii în zdrenţe,
am visat lângă oi cu ciobanii
şi-am aşteptat în prăpăstii cu sfinţii.
Acum mă aplec în lumină
şi plâng în târziile rămăşiţe
ale stelei pe care umblăm.
Cu toată creatura
mi-am ridicat în vânturi rănile
şi-am aşteptat: oh, nici o minune nu se-mplineşte.
Nu se-mplineşte, nu se-mplineşte!
Şi totuşi cu cuvinte simple ca ale noastre
s-au făcut lumea, stihiile, ziua şi focul.
Cu picioare ca ale noastre
Isus a umblat peste ape.

[1924]

* VEAC

Umblă maşinile subpământeşti. În nevăzut peste turnuri
intercontinentale zvonuri electrice.
De pe case antenele pipăie spaţii
cu alte graiuri şi alte veşti.

Semnale se-ncrucişează albastre prin străzi.
În teatre strigă luminile, se exaltă libertăţile insului.
Se profeţesc prăbuşirile, sfârşesc în sânge cuvintele.
Undeva se trage la sorţi cămaşa învinsului.

Arhanghelii sosiţi să pedepsească oraşul
s-au rătăcit prin baruri cu penele arse.
Danţatoarea albă le trece prin sânge, râzând s-a oprit
pe-un vârf de picior ca pe-o sticlă întoarsă.

Dar sus, la o mie de metri-nălţime, spre răsărit
stelele îşi spun poveşti prin cetini de brazi
şi-n miez de noapte râtul mistreţilor
deschide izvoarele.

[1929]

* IOAN SE SFÂŞIE ÎN PUSTIE

Unde eşti, Elohim?
Lumea din mânile tale-a zburat
ca porumbul lui Noe.
Tu poate şi astăzi o mai aştepţi.
Unde eşti, Elohim?
Umblăm turburaţi şi fără de voie,
printre stihiile nopţii te iscodim,
sărutăm în pulbere steaua de subt călcâie
şi-ntrebăm de tine - Elohim!
Vântul fără de somn îl oprim
şi te-ncercăm cu nările,
Elohim!
Animale străine prin spaţii oprim
şi le-ntrebăm de tine, Elohim!
Până în cele din urmă margini privim,
noi sfinţii, noi apele,
noi tâlharii, noi pietrele,
drumul întoarcerii nu-l mai ştim,
Elohim, Elohim!

[1926]

* CETIRE DIN PALMĂ

La patruzeci de ani - în aşteptare
vei umbla ca şi-acum printre stele triste şi ierburi,
la patruzeci de ani sugrumându-ţi cuvântul
te-i pierde în tine - în căutare.
Prin ani un vânt o să te tot alunge subt cer,

vei mânca miere neagră şi aplecat vei tăcea.
La patruzeci ca pe-un ţărm vei ajunge
unde fără-ncetare
vei aştepta să vie la tine celălalt ţărm,
jaf veşnic voindu-te pentru păsări
din cealaltă zare.
Pe şaptezeci şi şapte de uliţi
vei umbla desculţ şi cu capul gol:
ce sămânţă n-a fost în deşert aruncată?
ce lumină n-a fost în zadar cântată?

[1927]

Table of Contents

Lauda somnului

Table of Contents

Lauda somnului 1